

Poštnina pavšalirana.

Strekovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani“.

List izhaja 20. vsakega meseca

Za člane v „Zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20.—, polletno Din 10, četrtletno Din 5.—; posamezne številke 2 Din.

Cena inseratom: enostolpno 1 peti vrsta Din 2.—, vključno davek.

Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključí.

Št. 6.

V Ljubljani, 25. junija 1930.

Leto XVII.

Občni zbor

gostilničarske zadruge ljubljanske in bolniške blagajne članov te zadruge.

XXXIX. redni občni zbor zadruge hotelirjev, gostilničarjev, kavarnarjev in drugih v Ljubljani se je vršil 17. junija 1930 ob 15. uri na vrtu načelnika g. Kavčiča na Privozu št. 4. Ker v določenem času ni bilo zadostno število članov navzočih, otvori po enournem čakanju g. načelnik zborovanje, predstavi obrtno oblastnega zastopnika mag. nadsvetnika g. dr. Rupnika in pozdravi navzoče člane in članice, katerih se je zbralo 43. Nato se prečita zapisnik prejšnjega občnega zbora in brez ugovora odobri, nakar poda tajnik tudi letno poročilo o delovanju zadruge v preteklem letu, kar se istotako vzame na znanje. Iz tega poročila posnemamo:

Zelo mnogo preglavice je organizaciji prizadejala stremitev za odpravo lističev na nočni obisk gostov. Že prva točka vložnega zapisnika kaže, da smo iskali pri delegaciji ministrstva financ pomoči za odpravo te davščine ter protestirali, zakaj se ta davščina nadalje pobira, ko občina nima v to oblastveno odobrenega proračuna. Odgovor in rešitev na to apelacijo je izostala. Ko se je začetkom leta povišala občinska trošarina, je način, s katerim je občina posegla tudi na zaloge, ki so bile še po stari trošarini obdavčene, vzbudil vseplošno ogorčenje, ker je obstojalo mnenje, da v za užitnino zaprtih mestih ni pravice posegati nazaj za blago, ki je že

nastavljeno za neposredni konzum. Pridobili smo stranko, ki je dala svoje ime za pritožbo na upravno sodišče ter se izročila zadeva pravnemu zastopniku g. dr. Kalanu, odvetniku v Celju. Ta je imel mnogo posla, preden je izposloval pravilne odloke najprvo od mestnega magistrata, nato od velikega župana ter je slednjič, predno je mislil vložiti tožbo, še enkrat vprašal za mnenje zadruge, poudarjajoč, da je dobil medtem tudi informacije od finančnega ministrstva, ki merijo na to, da bi bila občina po finanč. min. načelih in uzanceh vseeno upravičena posegati tudi še za nazaj na zaloge, ki so že pasirale mestno trošarinsko linijo in ker je ob priliki povišanja carine na kavo in čaj finančna uprava resnično posegla tudi na že uvožene in na prejšnji carini poravnane količine čaja in kave, nam je postalo jasno, da nimamo pričakovati ugodne razsodbe, in se je zadruga pridružila mnenju odvetnika ter ustavila pravdno postopanje, s katerim bi bilo le mnogo stroškov brez zaželjenega uspeha.

K novim davčnim napovedim za gost. obrt se je izdelalo številnim članom v to primerne vloge ter podalo davčni upravi širšo spomenico z navedbo vzrokov, da je dandanašnji dohodek za gost. obrt zelo pičel ter podalo zastopnikom, ki so bili od zadruge nominirani kot prisedniki davčne komisije, prepise dotičnega memoranda v ravnanje. S pobijanjem nereelne konkurence točenja pijač po trgovinah, bifejih in vinotočih se je te preganjalo z vsemi zakonito dopuščenimi sredstvi, apeliralo pri oblasti prve inštanice do bana in še

na notranje ministrstvo z večkratnimi pritožbami in zahtevami po utesnitvi obratnega časa za dotične obratovalnice ter v splošnem pri vsaki priliki stavilo predloge, naj oblastva naraščanje teh številnih vseh vrst točilnic enkrat zaustavijo, ker sicer mora redno gostilničarstvo polagoma popolnoma v nič iti, najmanje pa zamore vsled tega biti po klicni faktor o tujsko prometnih razmerah na svojem mestu, ako mu bode onemogočeno z izpodrivanjem od vseh vrst drugih malih točilnic, svoje obrate vzdržavati na uglednem stališču. V pretečenem letu je bilo nad 30 takih prošenj vložnih pri obrtni oblasti, vendar vsled energičnega nastopa zadruge je bila večina odklonjenih, vendar pa se je šestdeset ro takih le vrnilo v našo fronto.

Točilna taksa na primer je bila dolanskega leta vsesplošno zelo površna in večinoma le po visokih skupinah odmerjena in je zadruga k temu podala na finančnega ministra in deleg. min. financ v Ljubljani obširno razložljivo spomenico, da so pritožbe na dnevnem redu kako morajo nekateri neupravičljivo plačevati previsoke točilne takse, naj se z ozirom na pravičnost ta zadeva temeljito revidira in odmerja le po množinah iztočenih pijač. Dejansko je finančna uprava nato tudi resnično uvedla pravilnejše postopanje in deloma iz svoje inicijative na priprošnje naših delegatov, drugače pa tudi na tozadevne pritožbe znatno omilila. V novejši dobi so oblastva zavzela stališče, da bodi član zadruge le hotelir, gostilničar, izkuhar in žganjetočnik, vsi drugi točilci, ki jih je dandanes že toliko kot

rednih gostilničarjev, to je bifetarji, de-
likatezarji, vinotoči in tako dalje, ki po-
leg točenja izvršujejo tudi prodajo sira,
salam in drugih prigrizkov, pa naj bodo
člani trgovskih zadrug. Proti temu na-
zoru se je zadruga vehementno pritoži-
la in je moral veliki župan našemu za-
htevkcu, da kdor na podlagi koncesij iz-
vršuje več različnih obrtov, mora po-
stati član vseh dotičnih zadrug ako za
te obrte obstajajo, ugoditi in se je izvr-
šila razsodba v naš prilog. S tem smo
dosegli, da taki šušmarji, ako našemu
članstvu že po eni strani škodujejo, vsaj
tudi organizaciji morajo dajati primer-
ne prispevke. Inšpekcija rada je iznesla
naročila, da se mora tudi v gostilniških
obratih uvesti 8 urni delavnik in s tem
seveda uvesti dvojnato osebje. Zadruga
je podala velikemu županu v tej za-
devi obširno spomenico z dobro uteme-
ljenimi ugovori in dokazili, da je v
splošnem v gostilniški obrti taka uredi-
tev nemožna in tudi nepotrebna, ker bi
se s tako uvedbo službenstvu še bolj
škodovalo kot gospodarjem samim.
Oblast je podala sicer odklonilno mne-
nje, vendar se opaža, da se principijel-
no ne zahteva striktno izvedbo teh
predpisov. Glede lističev na nočni obisk
gostiln se je sklicalo kar četvero sestan-
kov v celem letu z sklepom resolucije in
striktno odklonilne izjave celega gostil-
ničarstva in kavarništva ljubljanskega,
definitivno izjavljalo, da s koncem leta
absolutno odklanja vsako obveznost
glede pobiranja te davščine, nato se je
sklepalo o pavšalnem plačevanju, ba-
rantalo na vse mogoče načine samo da
bi bil ta tlačanski posel in nadležnost
kontrole in nejevolje gostov že enkrat
odpravljena. Občinsko zastopstvo se je
upiralo na vse mogoče načine in prišlo
končno le do prepričanja, da gostilni-
čarstvo te davščine ni dolžno direktno
od gostov pobirati za občino ter, da ne
kapitulira popolnoma pred gostilničarji,
se je odredilo kot nekako prehodna od-
redba, da naj to davščino na nočni
obisk gostov nadomesti neka taksa po
množinah iztočenega vina kot odškod-
nina za higijenske revizije gostilničar-
skih obratov. Gostilničarstvo je na zad-
njem sestanku na katerem je bilo na ta
predlog pristati v to privolilo v dobri za-
vesti, da ta dajatev pod to označbo ni-
kakor ne more biti trajna, ker že pravil-
nik o gostilnah in drugih točilnicah po
členu 100 točka 4 jasno določa, da se
obči pregledi gostilniških prostorov, piv-
nic, jedilnic, kuhinj, sob, hodnikov, stra-
nišč itd., če so primerno čisti in higijens-
ko zdravi, vršijo od oblasti uradoma
brez pravice do plačila stroškov ali
dnevnice, je tedaj ta odredba povsem pro-
tizakonita, vendar pa jo je gostilničar-
stvo zaenkrat prevzelo nase v dobri za-
vesti, da mora na prvi hip, ako se začne
proti njej pritoževati, izginiti. Vršil se
je eden izredni občni zbor, 5 odborovih
sej in že prej navedeni sestanki. Pri
vseh takih skupnih sejah in sestankih se

je poleg drugih perečih zadev sklepalo
in podajalo mestnemu magistratu tudi
prošnje in priporčila, da naj se tudi dav-
ščina na prenočišča, ako že ne popol-
noma odpravi, pa vsaj zniža na prvotno
stopnjo 10 odstotkov kakor je bila pr-
votno po pokrajinski vladi potrjena.
Usposobljenostnih izpričeval se je mora-
lo izdati izučnim in večinoma takim
osebam, ki so gostilničarske obrti že iz-
vrševali in imeli prejšnje stare koncesi-
je ter si morali pridobiti nove osebne
pravice, v 187 primerih. V splošnem je
vsa podrobnostna dela težko navajati,
ker bi bil opis teh preobširen, poudarja-
mo le, da se je zadruga v slehri zadevi,
ki je merila na škodo, ali neprilike član-
stva, brez odlašanja zavzela, nastopila s
protesti, ugovori ali prošnjami ter tudi
drugače posameznim članom storila s
stališča pravnih nasvetov in delovanja s
pripomočki v korist tudi osebnih zadev
mного ter je bilo samo pismenih izdel-
kov 663 izvršenih v zadrugi delavnici,
poleg tega pa storjenih seveda tudi mno-
go osebnih intervencij pri oblastvih in
drugih korporacijah. Glede vzajemne de-
lavnosti v zaščito interesov hotelirstva,
gostilničarstva in kavarništva smo bili
tudi v stalnem stiku z organizacijami v
Splitu, Zagrebu, Osijeku, Mariboru in
Celju ter se vedno v **važnejših zadevah**
medsebojno pismeno informirali v svr-
ho soglasnega nastopa napram oblast-
vom. Število članstva se polagoma vedno
nekoliko zvišuje ne zaradi eventualne-
ga prirastka rednih gostilnic, pač pa pri-
rastka malih točilnic, bifejev in enakega
drobiža ter šteje danes zadrugo član-
stvo 276 obratov. Umrli so v preteklem
letu: Fabjan Franc, Lesjak Peter, Mrak
Antonija, Vospernik Jakob in tudi Pu-
povac Bogomira naj omenimo, ki je bil
svoj čas zaveden član zadruge. Vajen-
cev je vpisanih 44, oprostilna izpričevala
je dobilo v preteklem letu 34 pomočni-
kov. Spremembe v zakupnikih oziroma
najemnikih gostilniških obratov soseb-
no tudi malih točilnic so se vršile izred-
no pogostoma, večinoma ne zaradi pre-
obilice posla, ampak zaradi neuspevanja,
ter so znani slučaji, da so prišle osebe v
Ljubljano s precejšnjimi vsotami pri-
hrankov iz prejšnjih časov, pa so že v
enem četrtletju spoznali, da morajo obrt
opustiti, da rešijo še nekaj kovačev, ako
jih je sploh še kaj ostalo. Ako bi se tako
ponesrečeni podjetniki javno razglašali
kot na primer trgovski konkurzi, potem
bi šele javnost uvidela, kako gre z go-
stilničarsko obrtjo navzdol, da je števi-
lo gostiln in točilnic nadštevilo v Ljub-
ljani in da je slepota in napaka, ako se
sodi, da je gostilničarstvo še to, kar je
bilo nekdanj, ko se je nazivalo **zlata obrt**.
S tem končam skromno poročilce o splo-
šnem delovanju zadruge v preteklem le-
tu. Ako želi kdo še kakih podrobnejših
pojasnil, je tajništvo za vse na razpola-
go.

Po letnem poročilu se oglasi nadsvet-
nik g. dr. Rupnik, ki izreče zborovalcem

pozdrav g. župana ter pripominja, da bi
bilo v letnem poročilu kritiziranje o pre-
obilih postranskih točilnicah, katerih je
le 54 v Ljubljani, nepravilno, ako se tr-
di, da jih je skoraj toliko kot gostiln,
katerih je skupno z drugimi točilnicami
okrog 270. Ako primerjamo to zadevo z
Zagrebo, v katerem je poleg 400 go-
stiln nad 1000 bifejev in drobnih točil-
nic, to nastane vsled tega, ker se na go-
stilniške zadruga ni oziralo, je tedaj v
tem pogledu v Ljubljani pravi blagor.
Obrtni zakon bo vsekakor stvar pravil-
no uredil, dosedanje točilnice bodo osta-
le, a novih se ne bo dovoljevalo. Konsta-
tira, da je magistrat postopal povsem
pravilno in jemal pozornost in zaščito
na gostilničarski stan. G. načelnik se g.
dr. Rupniku lepo zahvalil na izrečenih
referatih in tudi odbornik ter občinski
svetnik g. Dachs potrdi, da je referent
g. dr. Rupnik mnogo in edini pripomo-
gel, da se je mnogo prošenj za nepotreb-
ne točilnice odklonilo. Nato se poda po-
ročilo o računskem zaključku za l. 1929.,
ki izkazuje 71.958.61 Din dohodkov ter
45.928.49 Din izdatkov, gotovine konc-
cem leta 26.030.12 Din. Čistega imetja
izkazuje zadruga koncem leta v gotovi-
ni in vrednotah 79.956.12 Din. Poročilo
o računskem zaključku se po izjavi re-
vizorja g. Zupančiča, da so računi pre-
gledani in v redu, tudi na znanje vzame.
K proračunu za tekoče leto se sklene so-
glasno z ozirom na dejstvo, da se je v
pretečenem letu z **dosedanjo dokladjo po**
50, 100 in 200 Din kakor jo porazdeli od-
bor, izhajalo, ostati tudi letos pri isti
višini zadrugne doklade. K slučajnostim
izreče g. Tomc, da bi se od strani za-
druge na magistratu priporočalo in ur-
giral, da bi se v obrtnih zadevah posa-
meznim zadrugnim članom nekoliko toč-
neje reševalo vloge, ker on že nad leto
dni čaka rešenja neke zanj važne vloge.
G. Šterk priporoča, naj napravi zadruga
na občinsko upravo vlogo s prošnjo, da
naj pobira mestni magistrat davek od
hotelskih prenočišč le od zneska, ki se
računa od sobe, oziroma postelje, t. j.
netto cena, ne pa od pritikin oziroma
brutto zneska, ki so n. pr. za obrabo
luči, kurjave, postrežbe itd. doračunava-
jo. Nadalje se pritožuje, da odpisuje
užitninski urad na mitnici pri pobiranju
mestne trošarine samo 1 odstotek na
osušitev vina, dasi se resnično 3 odstot-
ke osuši. Ta trdovratna svojevoljnost je
tem neumljivejša, ker celo država od-
pisuje **poldrugi odstotek na osušitev.** Za-
to se naroča podati članom finančnega
odseka spomenico. Glede policijske ure
predlaga g. nač. Kavčič, da bi se izposlo-
valo **od oblastev nazaj stare tolerantne**
odnošaje, če se že pripeti nesreča, da
gosta ni mogoče zlepa iztirati iz lokala,
da si stražnik stvar zabeleži in da go-
stilničar drugi dan brez kazni podaljšek
policijske ure poravnaj, kajti sedanji po-
goji, bodisi banovinski, občinski ali poli-
cijski ob priliki eventualnih prestopkov
so naravnost gorostasni in merijo na po-

polno uničenje prizadetega. Omenja se tudi, da hoče sedaj banska uprava že po 12. uri pobirati davščino od gostilniških in kavarniških obrti. K zaključku zborovanja povzame besedo podnačelnik g. Krapež ter poudarja, da se je neumornemu delovanju načelnika g. Kavčiča posrečilo privedi zadrugo v položaj, da bo mo v prihodnjem letu slavili 40-letnico obstoja zadruge, kar se hoče izvesti na poseben način. Okolnosti so nanese, da je nastala neizogibna potreba, da si postavi zadruga svoj lastni dom, v katerem bodo dobile streho gostilničarske organizacije, tako Zveza, Zadruga, ljubljanska in okoliška, podporna blagajna Samopomoč, Strokovna gostilničarska šola, prostori za prireditve kuharskih in servirnih tečajev, v splošnem vse, kar koli je potrebno za moderno gostilničarsko izobrazbo. Ob priliki otvoritve bi se priredila tudi kuharska razstava in druge slovesnosti. Načelnik g. Kavčič pripominja k temu, da, ako Bog da in sreča junačka, bo ta dom čim prej pod streho in s tem dovršeno prvovrstno kulturno delo gostilničarstva in edino v Jugoslaviji.

S tem je bil dnevni red izčrpan in zaključili načelnik zborovanje ob 5. uri.

Po končanem občnem zboru zadruga otvori načelnik ob 5. uri občni zbor bolniške blagajne članov zadruge v navzočnosti vseh pri združnem zboru navzočih članov. Po prečitaniu zapisnika lanskega občnega zbora poda tajnik sledeče statistično in blagajniško poročilo za čas od 1. januarja do 31. decembra 1929:

Blagajna ima 279 članov, in sicer 114 moških in 165 ženskih. Bolezenskih primerov je bilo skupno priglašanih 718. Ponovnih je bilo 43, težko bolnih je bilo s podporo 359 dni, katerim se je izplačalo podpor 6822 Din, med temi so zapopadeni stroški za porodnice, katerih je bilo petero naznanjenih. V bolnici se oskrbovalo 16 članov vsega skupaj 158 dni, za katere se je izplačalo 4790 Din. Stroškov za zdravnike je bilo izplačanih 38.891 Din. Za kopeli, rentgeniziranje, obsevanje in druga električna in masažna zdravila se je izplačalo 1518 Din, za zdravila in druge lečilne pripomočke je bilo izplačnih lekarnam itd. 19.723.75 Din, smrtnih slučajev je bilo 5, za katere je bilo izplačane pogrebne 4.590 Din. Upravnih stroškov je bilo okroglo 15.000 Din in raznih stroškov, t. j. za tiskovine 995, najemnine 7.710 Din, pokojninskemu zavodu 778 Din in druge podrobnosti 378.46 Din, skupaj 9861.57 Din, tal ko da je bilo skupnih izdatkov 101.194.21 Din, na mesečnih prispevkih pa je bilo vplačanih 105.061.75 Din in to s pribitkom iz lanskega leta v znesku 7081.70 Din skupaj, tako da je bilo z 31. decembrom prebitka 3876.50 Din. Rezervni fond blagajne je znašal 31. decembra po pribitku navedenih 3876.56 Din in v hran. naloženih z obrestmi vred 29.800.50 Din, tedaj skupaj 33.667.56 Din. Iz tega dejanskega stanja, osobito pri izkazu doh in

izd. sledi, da je višina sedanjega pobiranja mesečnih prispevkov komaj zadostovala za kritje rednih tekočih računov blagajne in da je zaradi tega način, da se plačuje za vsakega člana mesečno 10 Din v Samopomoč za pogrebne stroške za naprej nevzdržljiv in se mora danes skleniti, da blagajna ne bo od 1. julija dalje nič več odrajtovala teh prispevkov, zato se mora vse članse obvestiti, da bodo dobivali odslej zopet položnice od Samopomoči za direktno plačevanje dotične zavarovalnine. Lekarne so se v preteklem letu zelo branile dajati uzučni popust na recepte ter smo morali opetovano prav energično nastopiti napram gremiju z žuganjem, da, ako ne ostane pri tem kakor je bilo doslej in kakor se vsem drugim bolniškim blagajnam ustreza, se bo odredilo, da bo en sam lekar nar postrezal blagajniškim članom, na kar se je pred kratkim vendarle zahtevali ustreglo. S tem sem s statističnim poročilom pri kraju, ako želi kdo še kakega pojasnila, naj se blagovoli oglasiti. Računski zaključek se po poročilu revizorja g. Leopolda Zupančiča, da so računi pregledani in v popolnem redu, odobri in na znanje vzame. Na poročilo, da se način dajanja mesečno po 10 Din za vsakega člana kot zavarovalnina za Samopomoč nadalje ne more vršiti, ker se stavijo na blagajno vsled vedno večje zahteve članstva, tudi vedno večji zahtevki za podpore, zdravniško pomoč ter lečilne pripomočke v toliki meri, da dosedanj prispevek po 40 Din mesečno ne zadostuje za kritje samo blagajniških potrebščin. Zato se predlaga:

1. S 1. julijem se ukine plačevanje prispevkov za člane k Samopomoči in 2. je neobhodno potrebno zvišati mesečne prispevke na 50 Din mesečno, ako hoče blagajna stanu primerno služiti s svojimi podporami in dajatvami v zadovoljstvo in odgovarjati v polni meri na blagajno stavljenim zahtevam in potrebam. Dosedanje določilo pravil dovoljuje zdravljenje članov v bolnici le po tretjem razredu, z zvišanjem prispevkov pa se bo vsaj nudil drugi razred, kar je dobro gléde boljše postrežbe in pažnje nad bolnikom z ozirom na stan, pogoj in dolžnost. Na poziv načelnika, da kdor je proti tej izpremembi, naj se dvigne s sedeža, se ni javil nihče proti ter je bila ta odredba in sprememba soglasno sprejeta. Ker se nihče ni oglasil več k besedi, zaključil predsednik tudi ta občni zbor ob pol 6. uri.

Pristopajte k

„Samopomoči“!

Zaščita avtorskih pravic.

(»Gostilničarski list«)

Oni, ki je imel že pred vojno gostilno, se gotovo spominja, da je moral plačevati posebno takso ali bolje tantijemo, kadar je imel godbo v svojem lokalu. Ta taksa je bila že tedaj diferencirana za različne obrate naše obrti. Tako je n. pr. že tedaj plačevala podeželska gostilna drugo takso kakor pa ona v mestu ali pa kakor kavarne in nočni lokali. Slično temu se mora tudi danes plačevati posebno pristojbino za vsako godbo, ki jo reproduciramo mehničnim potom ali pa potom godcev. Ta taksa se potem razdeli na komponiste, zbira jo pa po navadi društvo komponistov, ki ima pooblastilo pobirati te tantijeme za vse skladatelje sveta.

V varstvo avtorjev je bil izdan dne 26. decembra 1929 zakon o zaščiti avtorskih pravic. Po tem zakonu se zaščitujejo poleg drugih del tudi glasbena dela z besedilom ali brez besedila. Avtor, v tem slučaju komponist, ima izključno pravo, dajati svoje delo v promet, ga objavljati, ga reproducirati in razmnoževati. V njegovo pravico spada jo še posebej prireditve glasbenega dela na razne glasbene instrumente in razne pevske glasove, kakor tudi prenos dela na instrumente, ki služijo mehničnemu izvajanju glásov, zlasti na plošče, valje, trakove in na radioelektričen način. V njegovo pravico spada nadalje tudi izdajanje dovoljenj, da se smejo prenešena dela izvajati s temi instrumenti.

Dopušča se reproducirati delo, ki je zaščiteno s tem zakonom, če se gre za osebno izpopolnjevanje ali pa, če ostane reprodukcija nedostopna javnosti.

Tedaj vsaka godba, ki se mehnično reproducira v javnem lokalu, na pr. na gramofonu, klavirju, orkestrionu, na drugih glasbilih ali pa potom radija, se lahko izvaja le z dovoljenjem avtorja, odnosno njegovega pooblaščenca. Isto velja tudi za godbo, proizvajano po godcih.

Zaščita avtorjevega dela traja le za ono dobo, ko je bilo objavljeno ali je izšlo z avtorjevim imenom, dokler živi avtor in preteče 50 let od njegove smrti. Ono delo pa, ki je bilo izdano anonimno, pa prestane čez 50 let, odkar je izšlo.

Kdor prekrši ta določila, torej kdor proizvaja godbo brez avtorjevega dovoljenja, se zasleduje po običnih kazenskih predpisih, kakor tudi po posebnih predpisih zakona o zaščiti avtorskih pravic. V nadaljnjem navajamo ta določila iz vzroka, da damo priliko našim članom, da se točno spoznajo z njimi, ker so kazni izredno visoke.

Kdor n. pr. vedoma prekrši avtorjevo pravico, se kaznuje v denarju od 1000 do 60.000 Din ali pa z zaporom od 1 meseca do 6 mesecev.

Kdor vedoma spremeni bodisi delo samo ali pa naziv dela, odnosno ime avtorja, ali sploh če izrablja avtorjevo delo na ta način, da utegne nastati *zmota* ali *škoda* za avtorja, se kaznuje od 500 do 10.000 Din ali pa z zaporom od 7 dni do 2 meseca. V težjem primeru koristljubja se lahko izreče denarna in zapor na kazen obenem. Vse prestopke sodi pristojno kaz. sodišče na zahtevo oškodovanca, tedaj avtorja ali pa od njega pooblaščen osebe, odnosno umetniške organizacije. Sodba se lahko tudi na predlog toženca objavi v časopisju. Pravica vložiti *tožbo za povračilo škode* zastara čez 3 leta od dne, ko je avtor izvedel za storilčevo dejanje in za nastalo škodo. V vsakem primeru pa zastara pravica čez 10 let in sicer teče zastara od onega dne, ko je bilo protipravno dejanje poslednjič storjeno. Pravica vložiti *kazensko tožbo* pa zastara čez 2 leti od dne, ko se je avtorska pravica prekršila.

V teh kratkih obrisih smo podali našemu članstvu označeni zakon v znanje. Seveda zaščituje zakon tudi književna umetniška in sploh umstvena dela, vendar je za nas od večje važnosti znati, kako je postopati tedaj, če se hoče proizvajati godbo v naših lokalih.

Tedaj ko je zakon stopil v veljavo, nam je bilo popolnoma jasno, da se zakon pri nas takoj izvaja in se nikakor nismo skladali z mnenjem naših nekaterih članov, da stopi ta zakon v veljavo šele čez eno leto po objavi. Zakon je tu in s tem moramo računati. Avtor — centrala v Zagrebu bi lahko zahtevala naplačilo vseh tantijem od 26. decembra 1929 dalje. Ugotoviti moramo kulturnost tega društva, da je upoštevalo naše prošnje in da bo pobiralo tantijeme počenši s 1. julijem t. l. Da uredimo končno to zadevo in da obvarujemo vse naše člane od neprilik kazenskega zasledovanja, smo povabili avtorsko centralo v Zagrebu, da pošlje svojega zastopnika na razgovor. Tak razgovor se je vršil 21. t. m. v zvezni pisarni v Mariboru, ki je bil obvezan za zastopnika tega društva, dočim nastane obveznost zveze šele tedaj, ko bo to potrdil zvezni ožji in širši odbor. Tarifa, katero zahteva društvo, je razdeljena na 4 razrede in se po naziranju društva prilagodi ekonomski moči prebivalstva. Za mesto Maribor prihaja v pošte 2. razred, za vse ostale kraje pa 3. razred. Druga večja mesta, n. pr. Zagreb, Beograd, Novi Sad, Split, Subotica so v I. razredu. Kraji v vardarski, zetski, primorski banovini pa v 4. razredu. Za nadaljnje razmotrivanje moramo deliti godbo na reprodukcijo mehničnim potom in potom godbenikov.

Za godbo potom mehnične reprodukcije se zahteva *pavšal za mesto Maribor 100 Din letno*, za druge kraje pa 50 Din letno. Člani v Mariboru plačajo

tedaj za gramofon, radio, orkestrion itd. 100 Din letno, ostali kraji pa 50 Din. Ta tarifa velja le tedaj, če se ne pobira vstopnina.

Kavarne in gostilne, kjer se proizvaja godba po godcih, plačajo v Mariboru 0.30.— Din, v drugih krajih pa 0.25 Din. *Kavarne*, ki reproducirajo godbo potom mehničnih sredstev, plačajo isti pavšal, kakor gostilne.

Bari, nočni lokali, kopališča v sezoni plačajo 0.75 Din od osebe.

Društva, ki prirede veselico po naših lokalih, prijavljajo godbo sama.

Za godbo pri *cerkvenih slavnostih, ženitvah, promenadnih koncertih* se ne plača tantijem.

Godba, ki spremlja *društvene obhode in svira po gostilnah članom društva*, je prosta pristojbin. Vendar se ne sme ob nobeni priliki pobirati vstopnina.

Godba, proizvajana od *potujočih godcev* ali pa od *priložnostnih godcev*, je prosta tantijem. Pod priložnostnimi godci umevamo one godce, ki slučajno pridejo v lokal n. pr. na deželi fantje s harmoniko, seveda ne v namenu, da se privabi občinstvo ali da se vrši zabava, ali kaj sličnega. Priložnostnim godcem prištevamo tudi one godce, ki se pojavijo izmed gostov, niso pa nikakor poklicni muzikantje. Če zaigra gost sam ali gostilničarka odnosno kdo od njenega najožjega sorodstva na klavirju, ki stoji v lokalju, je to priložnostna godba in podleže oni tarifi, ki smo jo prej omenili.

Glede prijave bi bilo pomniti sledeče: Po zakonu bi moral vsakdo, ki hoče proizvajati godbo, prijaviti sviranje še pred izvajanjem zastopniku avtorske centrale, ki se nahaja v Ljubljani. Tako poslovanje bi bilo preokorno in bi lahko seveda privedlo do neljubih posledic. *V to svrhu se je načelstvo zveze sporazumelo z društvom, da je treba prijaviti godbo preje ali pa naknadno pri svoji zadrugi, odnosno naravnost zvezi v Mariboru.* S to prijavo je rešen vseh daljnih sitnosti. Seveda bi morale zadruge poročati tedensko o proizvajanju godbe v njihovem okolišu. Nadalje je zveza izposlovala tudi to ugodnost, da ne bo društvo zasledovalo nobenega našega člana, ne da bi preje obvestilo zvezo, ki bo skušala urediti zadevo mirnim potom.

V današnji številki prilagamo formulare, katere naj izpolni vsakdo, ki drži bodisi stalno, ali pa samo od časa do časa godbo, odnosno proizvaja godbo potom gramofona, klavirja, orkestriona, radia in jih nemudoma, najkasneje pa do 10. julija dostavi svoji zadrugi, katera naj pošlje tako zbrane formulare zvezi.

Pripomniti moramo, da se mora pri prijavi godbe sporočiti *tudi naslov komada in pa ime komponista.*

Po tej tarifi se bo brezdvomno plačevalo tantijeme, ker je ista odobrena od pristojnega ministrstva in ki velja za vsa društva v zaščito avtorjev po svetu. Svetujemo vsemu članstvu, da naj bodo previdni in naj v bodoče raje prijavljajo godbo, da se izognejo strogim kaznim. Taki slučajni preganjanja so bili jako pogosti pri naših kolegih v Nemški Avstriji, dokler ni bila njih organizacija prisiljena, skleniti pogodbo z društvom za zaščito komponistov.

Verjamemo, da so te tantijeme novo breme in bo pač najbolje, da se vsak član glede plačila teh honorarjev sporazumi preje z godci, ker imajo isti največjo korist, če svirajo po naših lokalih in si s tem služijo kruh. Gostilničar pač najmanje zasluži pri godbi, ker mora plačevati neznosne davščine, pa naj si bodo to banske ali pa občinske in bi bilo krivično, nalagati to breme samo našim gostilničarjem in kavarnarjem. V slučaju, da je kdo v tej stvari še na nejasnem, naj se izvoli preje obrtniti po pojasnilo na zvezno pisarno, predno napravi kak samovoljni korak, ki bi ga lahko privedel na sodišče.

V predstoječi zadevi se v Ljubljani še nismo pogajali z zastopnikom. Takse, ki jih postavljajo, se zdijo preobilne. Kdor priredi godbo, ima že brez tega velike dajatve, zato bi morala biti ta taksa mnogo nižja, neznatna, ker sicer znaša kakor n. pr. v Ljubljani 30 para od gosta na dan. Če je le 300 gostov dnevno, znaša 90 Din, mesečno pa malo da ne en tisočak, na leto deset tisoč, od kod naj jih podjetnik vzame? Zato se mora stvar temeljito preosnovati.

O uspehih pogajanj bomo poročali.

Podpisujte delnice za

Gostilničarsko pivovarno v Laškem!

L. slovenska tovarna mineralnih voda, sodavice itd.

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča:

sodavico, pokalico, naravni malinov in citronov sok, nadalje izborne sadne pijače v patentnih steklenicah: **jagodovec, nektar, kristalno citronado, jabolčni biser.**

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje

Kranjske klobase in druge **mesne izdelke**

razpošilja od 5 kg naprej

K. JARC

Ljubljana, Hradeckega vas št. 35
trgovina: Dunajska cesta št. 7

Higijenična novost!

Pepelnik „Hydro“

užasi vsak ostanek cigaret takoj!

Patent prijavljen!

„HYDRO“ je ne neobhodna potreba za vsako boljšo gostilno in kavarno „HYDRO“ je okras za vsako mizo — varuje namizno perilo, preprečuje nevarnost ognja!

Preprosta uporaba, največja snaznost zajamčena

Izcrpni prospekt in cenik pošilja brezplačno:

Razpošiljalnica „HYDRO“
Celje

HYDRO

I. slovenska tovarna mineralnih voda sodavice itd.

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča:

sodavico in pokalico, naravni malinov in citronov sok, nadalje sadne pijače v patentnih steklenicah: jagodovec nektar, kristalno citronado in jabolčni biser.

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!

RESTAVRATERJI - GOSTILNIČARJI!

Ako Vam je na tem, da si izdatno pomnožite svoje dohodke,

GRAMOFON

Gostilna brez našega avtomata je mrtvo podjetje — glasba in petje razveseljuje človeka.

Nudite Vašim gostom to veselje osobito še, ker

VAS NIČ NE STANE!

Vsak avtomat-gramofon se v najkrajšem času sam tplača.

naročite si takoj naš najnovejši tip

AVTOMAT

Opis in cene Vam na željo takoj sporočimo.

Centrala za splošno gramofonijo:

„GRAMOFON“ - A. RASBERGER

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 34

Palača „Pokojninskega zavoda“ — Telefon 33—83.

različnega platna in šifonov iz domačih tovarn, kakor tudi svetovno znane znamke „Schroll“

A. & E. SKABERNE - LJUBLJANA

MESTNI TRG šte. 10

Ugodne cene!

Na željo vzorci!

SODE

vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo; vse solidna in trpežna izdelava. — Nadalje sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. Zaloga sodov ter sodarskega lesa. Cene zmerne. Točna postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo, Kolesarjska ulica šte. 18.

Jedilno orodje

navadno in alpaca, voščeno platno za na mize, šifone, klote, čpke, vezeno, tapetniške žnore, nogavice za dame in gospode se kupi najugodneje le pri:

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vod.

Tvrdba

Bolaffio & sinova

veletrgovina z vinom in žganjem

si dovoljuje opozoriti, da je
začela njena podružnica

v Moškanjcih pri Ptujju

poslovati ter se priporoča
cenjenim odjemalcem za
nadaljnjo naklonjenost

PERJE, PUH IN KAPOK

PRIPOROČA

A. & B. SKABERNE LJUBLJANA

Veletrovina

Andrej Mejač v Komendi pri Kamniku

Veletrovina

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih, priznanih dobrih

VIN

katera se stavijo z lastno priliko na dom, ali razpošiljajo franko po železnici na postajo kupca!

OSREDNJA VINARSKA ZADRUGA

Telefon številka 2255.

ZA JUGOSLAVIJO V LJUBLJANI R. Z. Z. O. Z.

Telefon številka 2255.

oddaja vino svojih članov - vinogradnikov po najugodnejših cenah.

Založna klet: Celovška 81 (v hiši je kavarna). Pisarna: Kongresni trg 2, v veži desno.

SBEČKO POTNIK in drug

Telefon št. 2110

Ljubljana, Metelkova ul. 13

Rač. poš. hran. 11.612

parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov i. t. d.

nudi:

Sadne soker: malinovec, oranžni, limonov, bezgov, robidni sok, sadni grog, dodatek za čaj.

Pasterizirani soki: brezalkoholni jabolčni mošt.

Marmelade: marelična svetla, „Nektar“ melange iz jabolk in malin, jabolčna svetla, češpljeva.

Esence: rum in jamajca rum esenc i. t. d.

Raznovrstno mineralno vodo

kakor

- Rogaški Tempel vrelec,
- „ Styria vrelec,
- „ Donati vrelec,
- Radinski zdravilni vrelec,
- Giesshübelsko slatino,
- Preblausko slatino,
- Gleichenberški Emin vrelec,
- „ Konstantin vrelec
- Karlovovarski mlinski vrelec,
- Nieder-Selters,
- Franc Jožefovo grenko vodo,
- Hunyadi Janos grenko vodo,
- Gubersko srebrenico

prilporoča

A. Šarabon, Ljubljana

velotrgovino specifijskega blaga in glavna zaloga domačih in inozemskih mineralnih voda.

Članiki na razpolago!

Ali radi pijete dobro kavo? Zahtevajte povsod izrečno samo **KOLINSKO CIKORIJO**, naš domači dodatek za kavo.

Zaloga stekla, porcelana in svetiljk

FR. KOLLMANN, Ljubljana

dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

Centralna vinarna d. d.

V LJUBLJANI - Sp. Šiška, Frankopanska ul. 11

Telefon 2573.

Telefon 2573.

opozarja cenj. občinstvo na svoja **zajamčeno pristna prvovrstna domača, štajerska in dolenska vina**. Na zalogi pa ima tudi **zajamčeno pristna dalmatinska vina lastne preše**.

„Centralna vinarna“ kupuje v Dalmaciji **le grozdje in preša sama**, druga vina pa kupuje **le od vinogradnikov**.

Pridite in poskusite!

Niste obvezani, da tudi naročite!

Vinska trgovina in restavracija

Peter Stepic, Sp. Šiška 6

prilporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo **zajamčenih naravnih dolenskih, štajerskih in dalmatinskih vin**. Tel. 2171

Najboljši v materijatu in konstrukciji so:

- šivalni stroji in koleša znamke »Gritzner« in »Adler« za dom, obrtno industrijo. — Pletilni »Dubled«, pisalni »Uranac« le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na obroke!

Poduk vezanja brezplačen!

Pristopajte k

„Samopomoči“!

AUGUST AGNOLA

LJUBLJANA
Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNEGA NAMIZJA ZA GOSTILNE, HOTELE IN KAVARNE

ZAMAŠKE

vseh vrst

od dala

Ljubljanska industrija probkovih zamaškov

JELAČIN & KOMP. LJUBLJANA.

Rogaško in Radensko Slatino, delkatese in veliko izbiro pražene kave nudi

Sv. Petra cesta šte. 43

T. MENCINGER, LJUBLJANA,

Komenskega ulica šte. 24

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani

(Spodnja Šiška)

prilporoča svoje izborne izdelke, kakor:

marčno, dvojno marčno in izvozno

pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobé se tudi tropine in sladne ome, ki so kot krma za živino zelo prilporočilive.

A. & E. Skaberne
Ljubljana

Največja izbira
češkega in angleškega
sukna.

GARJE

srab, kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftol-mazilo**, ki je brez duha in ne maže perila — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din pri

TRNKOCZY, lekarna,
Ljubljana Slovenija.

Posredovalnica za službe

gostilničarske zadrage v Ljubljani
Gospodarska cesta števil. 16

posreduje brezplačno
za vse službe iščooče

: v gostilničarskem obrtu :

Gospodarji iz Ljubljane plačajo 1 Din,
z dežele 4 Din.

Tovariši gostilničarji! Poslužite se te ugodne prilike.

Poceni in
najboljše!

Likerji:

◆
pelinkovec
chartreuse
vanille
rum
konjak

slivovka
brinjevec
grenčica „Zlatorog“
grenčica „Fernet“
vino vermouth

TVORNICA KONJAKA IN LIKERJEV
VELEŽGANJARNA

VIKTOR MEDEN

LJUBLJANA, Celovška c. 10 — Telefon 2074

TOVARNA KISA

Jernej Jelenič

Ljubljana, Stara pot števil. 1

(poleg Leonišča)

priporoča svoj priznani dobri

»MAJARONČKOV« špiritov in vinski kis
ter prvovrsten kis za vlaganje sočivja.

Ustanovljena leta 1886.

Telefon števil. 2578.